

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Rs 514225 22 Rev
Sarajevo, 14.6.2022. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Amre Hadžimustafić, kao predsjednice vijeća, Fatime Imamović i Fatime Mrdović, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M... N... iz S..., Ulica B... Č... broj .., koga zastupa punomoćnik Asif Plećan, advokat iz Sarajeva, Ulica Porodice Ribar broj 6, protiv tuženog KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo, sa sjedištem u Sarajevu, Ulica Srđana Aleksića broj 1, radi isplate potraživanja iz radnog odnosa, v.s. 39.996,40 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 514225 17 Rsž od 26.1.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 14.6.2022. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija se djelimično usvaja i nižestepene presude preinačavaju u odluci o naknadi za korištenje godišnjeg odmora (regres) i odluci o troškovima parničnog postupka, tako da se nalaže tuženom da tužitelju isplati naknadu za korištenje godišnjeg odmora za 2012. godinu u iznosu od 765,02 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 1.1.2013. godine do isplate, za 2013. godinu u iznosu od 771,25 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 1.1.2014. godine do isplate, za 2014. godinu u iznosu od 770,77 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 1.1.2015. godine do isplate i za 2015. godinu u iznosu od 767, 29 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 1.1.2016. godine do isplate, te da mu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.250,60 KM, sve u roku od 15 dana koji počinje teći prvog dana nakon dostave prepisa presude tuženom.

U preostalom dijelu revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 514225 15 Rs od 27.10.2016. godine tuženom je naloženo da tužitelju na ime potraživanja iz radnog odnosa za period od 1.6.2012. do 31.5.2015. godine isplati na ime: razlike plaća sa naknadom za minuli rad iznos od 12.610,10 KM, razlike dodatka na plaću za noćni rad iznos od 434,25 KM, razlike dodatka na plaću za rad u dane državnih praznika iznos od 91,00 KM, razlike naknade za ishranu u toku rada (topli obrok) iznos od 4.305,59 KM, sve sa zakonskim zateznim kamatama počev od dospijeca pojedinačnih novčanih iznosa do isplate, kako je navedeno u izreci presude. Tuženom je naloženo da za tužitelja uplati razliku obaveznih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za isti period u iznosu od 4.378,45 KM, te da mu nadoknadi troškove postupka u iznosu od 1.541,52 KM. Preostali dio tužbenog zahtjeva za razliku plaće sa minulim radom i dodataka na plaću, te doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje je odbijen, dok je u cijelosti odbijen zahtjev za isplatu naknade za korištenje godišnjeg odmora za 2012., 2013., 2014. i 2015. godinu, sa sporednim potraživanjima.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 514225 17 Rsž od 26.1.2022. godine žalba tužitelja je odbijena, a žalba tuženog djelimično uvažena i prvostepena presuda preinačena, tako da je tuženom naloženo da tužitelju za period od 1.6.2012. do 31.5.2015. godine isplati razliku plaća sa naknadom za minuli rad u iznosu od 2.719,57 KM, razliku dodatka na plaću za noćni rad u iznosu od 201,89 KM, razliku dodatka na plaću za rad u dane državnih praznika u iznosu od 39,65 KM, razliku naknade za ishranu u toku rada (topli obrok) u iznosu od 4.305,59 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od dospijeca pojedinačnih novčanih iznosa do isplate, kako je navedeno u izreci presude. Tuženom je naloženo da za tužitelja za isti period uplati razliku obaveznih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 987,04 KM, te da mu nadoknadi troškove postupka u iznosu od 846,00 KM.

Protiv drugostepene presude u odbijajućem dijelu reviziju je blagovremeno izjavio tužitelj zbog pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da se revizija usvoji, drugostepena presuda preinači i tužbeni zahtjev usvoji u cijelosti uz naknadu troškova cijelog postupka uvećanih za troškove sastava revizije u iznosu od 1.263,60 KM.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga navedenih u reviziji i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP-a), ovaj sud je odlučio:

Revizija je djelimično osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja, kao zaposlenika tuženog na radnom mjestu vozač minibusa za isplatu razlike plaća i naknada (minuli rad, noćni rad i rad u dane državnih praznika) između pripadajućih iznosa po Kolektivnom ugovoru o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti komunalne privrede Kantona Sarajevo² (u daljem tekstu Kantonalni kolektivni ugovor) i primljenih iznosa plaća i naknada za period od 1.6.2012. do 31.5.2015. godine, uplatu doprinosa za penzijsko-invalidsko osiguranje za isti period, isplatu regresa za 2012., 2013., 2014. i 2015. godinu u ukupnom iznosu od 39.996,40 KM.

Članom 42. Kantonalnog kolektivnog ugovora propisano je da se osnovna plaća zaposlenika utvrđuje po grupama složenosti poslova, tako što se najniža plaća množi sa koeficijentom one grupe u koju je zaposlenik raspoređen u skladu sa ovim ugovorom i Pravilnikom o radu.

Članom 43. Kantonalnog kolektivnog ugovora utvrđuju se najniži koeficijenti grupa složenosti - za VIII grupa, uz opis poslova zaposlenika, određeni su koeficijenti u rasponima, pa tako za I grupu od 1 do 1,50, a za VIII grupu od 4,50 do 5,00.

Drugostepeni sud je djelimično usvojio tužbeni zahtjev, cijeneći da tužitelj obavlja poslove III grupe složenosti, sa koeficijentom 2,00, kao najnižim za tu grupu poslova i koji mu se kao minimum prava garantuje Kantonalnim kolektivnim ugovorom.

Takav pravni stav zasnovan je na utvrđenju da je Pravilnik o platama zaposlenika sa sistematizacijom (dalje: Pravilnik), prema kojoj vozač stručne sprema VK ili KV spada u V

¹ Službene novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

² Službene novine Kantona Sarajevo broj 21/06

grupu sa koeficijentom 3,00 stavljen van snage odlukom Uprave preduzeća broj 17/338 od 10.09.2009. godine, pa da tužitelju pripada plaća i ostale naknade po Kantonalnom kolektivnom ugovoru. Tužitelj nije dokazao da posjeduje odgovarajući stepen specijalizacije u procesu rada, pa da bi imao status visokokvalifikovanog zaposlenika iz V grupe složenosti poslova sa koeficijentom 3,00, kako je tvrdio tužitelj tokom postupka.

Ovakav pravni stav drugostepenog suda je pravilan.

III grupa složenosti poslova iz člana 43. Kantonalnog kolektivnog ugovora obuhvata srednje složene poslove KV zaposlenika u proizvodnji i pružanju komunalnih usluga, uređenju i održavanju komunalnih objekata i poslove rukovođenja sredstvima rada, mašinama i postrojenjima, kao što su vozači motornih vozila, instalateri vodovoda, grijanja i gasnog sistema, elektroinstalateri, razni zanatski poslovi na održavanju sredstava rada i komunalnih objekata, dimnjačari i pružanje usluga u javnoj higijeni, deratizacije, dezinsekcije i dezinfekcije. Koeficijent složenosti poslova iz ove grupe utvrđuje se u rasponu od 2,00 do 2,50.

V grupa složenosti poslova iz člana 43. Kantonalnog kolektivnog ugovora obuhvata složene poslove srednje stručne spreme i visokokvalifikovanih zaposlenika u proizvodnji i pružanju komunalnih usluga, uređenja i održavanja komunalnih objekata, koji podrazumijevaju odgovarajući stepen specijalizacije u procesu rada. Koeficijent složenosti poslova iz ove grupe utvrđuje se u rasponu od 3,00 do 3,50, pa je drugostepeni sud pravilno zaključio da se u te poslove objektivno ne mogu svrstati poslovi vozača motornih vozila.

Imajući u vidu da je Pravilnik tuženog poništen citiranom odlukom Uprave preduzeća, te utvrđene činjenice da je tužitelj u predmetnom periodu obavljao poslove vozača motornih vozila, to je drugostepeni sud osnovano zaključio da se na tužitelja u smislu člana 43. Kantonalnog kolektivnog ugovora ima primijeniti koeficijent 2,00 iz III grupe u koju su svrstani vozači motornih vozila, a ne koeficijent 3,00 iz V grupe, kako to tužitelj neosnovano traži. Kada nema sistematizacije radnih mjesta, odnosno pravilnika koji određuje stepen složenosti poslova vozača motornih vozila, u takvoj situaciji je jedino primjenljiv koeficijent III grupe iz Kantonalnog kolektivnog ugovora u koju su svrstani vozači motornih vozila.

Neosnovano se revident poziva na primjenu najpovoljnijeg prava iz člana 3. stav 3. Općeg Kolektivnog ugovora za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine³. Navedenom odredbom je jasno propisano da se u slučaju različito uređenih prava iz radnog odnosa primjenjuje ono što je za zaposlenika najpovoljnije. Izvor prava kojim je propisan koeficijent složenosti poslova za tužitelja je Kantonalni kolektivni ugovor. Niti jednim drugim propisom ovo pravo tužitelja nije regulisano, pa da bi se moglo govoriti o različito uređenom pravu i eventualno primijeniti princip najpovoljnijeg prava, kojeg u suštini tužitelj pogrešno i interpretira zahtijevajući veći koeficijent iz istog izvora prava.

Međutim, osnovano se u reviziji prigovara da je pogrešno primijenjeno materijalno pravo kada je odbijen zahtjev za isplatu naknade za korištenje godišnjeg odmora – regresa.

Drugostepeni sud je odbio ovaj tužbeni zahtjev jer tužitelj nije dokazao da je koristio godišnji odmor od 2012. do 2015. godine.

³ Službene Novine F BiH broj 54/05 i 62/08

Slijedeći praksu Ustavnog suda BiH i stav tog Suda izražen u odluci broj AP-1007/21 od 8.6.2022. godine proizilazi da zaposlenik ima pravo na naknadu za regres pod uslovom da je bio zaposlen kod poslodavca u periodu za koji potražuje naknadu, a da teret dokazivanja činjenice korištenja godišnjeg odmora u smislu člana 7. stav 1., 123. stav 1. i 126. ZPP-a nije na zaposleniku, već da je poslodavac dužan da dokaže da zaposlenik nije iskoristio godišnji odmor iz određenih razloga.

Naime, prema odredbi člana 41. stav 3. Zakona o radu⁴ propisano je da zaposlenik za svaku kalendarsku godinu ima pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od najmanje 18 radnih dana. Odredbom člana 42. stav 1. istog Zakona propisano je da zaposlenik, koji se prvi put zaposli, ili koji ima prekid između dva radna odnosa u trajanju od najmanje 8 dana, stiće pravo na godišnji odmor nakon 6 mjeseci neprekidnog rada. Prema odredbi člana 45. Zakona o radu zaposlenik se ne može odreći prava na godišnji odmor, niti mu se to pravo može uskratiti ili umjesto toga izvršiti isplata naknade.

Iz naprijed navedenih odredaba Zakona o radu proizilazi da je tužitelj, da bi ostvario pravo na naknadu za godišnji odmor, bio dužan samo da dokaže da je u određenom periodu bio zaposlen kod tuženog, odnosno da je ostvario pravo na godišnji odmor jer se radi o pravu kojeg se tužitelj, kao zaposlenik, nije mogao odreći, niti mu se isto moglo uskratiti, te koje je on ostvario na osnovu zakona u svakoj kalendarskoj godini u kojoj je zaposlen. Nakon toga je na tuženom teret dokaza da dokaže da tužitelj nije koristio godišnji odmor (zbog bolovanja, suspenzije, neplaćenog odsustva i slično).

Proizilazi da je drugostepeni sud nepravilnom primjenom odredaba članova 7. stav 1, 123. stav 1. i 126. ZPP-a teret dokazivanja korištenja godišnjeg odmora prebacio na tužitelja.

Kako su tužitelju dosuđene razlika plaće sa minulim radom i razlika dodataka na plaću po koeficijentu 2,00, budući da spada u III grupu složenosti poslova, te kako je finansijskim vještačenjem utvrđena visina naknade za korištenje godišnjeg odmora i primjenom koeficijenta 2,00, koje pravo za tužitelja je propisano članom 62. Kantonalnog kolektivnog ugovora, to su tužitelju dosuđene naknade za korištenje godišnjeg odmora od 2012.-2015. godine u iznosima kao u izreci ove presude, s obzirom da tuženi nije dokazao da tužitelj nije koristio godišnji odmor, a tužitelj je nesporno u ovom vremenskom periodu bio zaposlenik tuženog. Uz dosuđene naknade tužitelju pripada i zakonska zatezna kamata po članu 277. Zakona o obligacionim odnosima.

Imajući u vidu naprijed navedeno, reviziju je valjalo djelimično usvojiti i odlučiti kao u stavu prvom izreke ove presude primjenom odredbe iz člana 250. stav 1. ZPP-a, a u preostalom dijelu revizija je odbijena primjenom odredbe iz člana 248. ZPP-a i odlučeno kao u stavu drugom izreke ove presude.

Prema odredbi iz člana 397. stav 2. ZPP-a, kad sud preinači odluku protiv koje je podnesen pravni lijek, odlučit će o troškovima cijelog postupka. Djelimičnim preinačenjem drugostepene presude tužitelj je uspio u parnici za daljnjih 10%, pa cijeneći konačan uspjeh u parnici, kojeg je drugostepeni sud cijenio sa 28%, tužitelj su dosuđeni troškovi prvostepenog i drugostepenog postupka u iznosu od 846,00 KM i daljnjih 10% od 84,60 KM, što predstavlja iznos od 930,60 KM. Dosuđeni su i troškovi sastava revizije u iznosu od 320,00 KM,

⁴ Službene novine F BiH broj 43/99, 32/00 i 29/03

razmjerno uspjehu tužitelja u revizijskom postupku, pa je tužitelju ukupno dosuđeno 1.250,60 KM.

Visina parničnih troškova utvrđena je primjenom Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata⁵ - član 12. i 13., te primjenom člana 1. Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o advokaturi Federacije Bosne i Hercegovine⁶.

Rok za izvršenje činidbe određen je na osnovu odredbe člana 179. u vezi sa članom 421. ZPP-a.

Predsjednica vijeća
Amra Hadžimustafić, s.r.

⁵ Službene novine FBiH broj 22/04

⁶ Službene novine FBiH broj 18/05